

عنوان مقاله:

کاربست آموزه صرافت وجود در اثبات و تبیین وحدت وجود در دیدگاه آقاعلی مدرس

محل انتشار:

دو فصلنامه تأملات فلسفی، دوره 11، شماره 26 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

محمدرضا ارشادی نیا - عضو هیئت علمی/ دانشگاه حکیم سبزواری

خلاصه مقاله:

آموزه صرف الوجود از ابتکارات فلسفه اسلامی است، که در تاریخ فلسفه به ویژه حکمت متعالیه جایگاه پر نمودی دارد. حکمای متعالی با کاربرت آن در مراحل مقدماتی توحید وجوب را به وحدت حقیقیه حقه و در مراحل نهایی توحید شخصی وجود را اثبات و تبیین کرده اند. در نقطه مقابل، برخی پژوهندگان آموزه صرف الوجود را با توحید شخصی متنافی پنداشته و تلاش کرده اند با برداشت های سطحی و شتاب زده از عبارات، این تنافی را در نظریه حکیم صمدانی آقاعلی مدرس طهرانی به نمایش بگذارند. به نظر آنان قائلان به وحدت وجود، حق را لابلشروط مقسمی دانسته اند، اما حکما و از جمله آقاعلی مدرس، چون حق متعال را صرف الوجود می دانند که همان وجود بشرط لا و یکی از اقسام لابلشروط مقسمی است، هرگز نمی توانند قائل به وحدت وجود باشند. سنج این ادعا با صریح عبارات آقاعلی مدرس ناروایی آن را بر موضع آن حکیم و همسازی مقامات و اعتبارات وجود را با نظریه وحدت وجود آشکار خواهد ساخت.

کلمات کلیدی:

صرف الوجود، وحدت شخصی وجود، مقامات وجود، حکیم مدرس طهرانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1283047>

